

PRESSRELEASE:

Den belarusiska konstnärgruppen

BELARUSKI KLIMAT på Dome of Visions, 4-7 oktober 2017

För mer information, kontakta curator Björn Norberg,
bjorn.norberg@domeofvisions.se, tel: 0700887535.

Belaruski klimat: *Erövringen av den belarusiska öknen*

Tillsammans med Östgruppen för demokrati och mänskliga rättigheter och poeten, regissören och konstnären Dmitri Plax bjuder Dome of Visions in till fyra dagar med den 30-årsjubilerande belarusiska konstnärgruppen Belaruski Klimat. Det blir den största presentationen av gruppens verksamhet som hittills genomförts i Sverige och de kommer att framföra performances, poesi och konserter, visa "muntlig bio" och bjuda publiken att beskåda en "muntlig utställning". Vi arrangerar också ett seminarium om dagens Belarus och konstens villkor i en diktatur.

Det är drygt 80 mil mellan Stockholm och Minsk fågelvägen. Det är ungefär samma avstånd som mellan Stockholm och Luleå. Ändå känns Belarus betydligt längre bort än så och det belarusiska avtrycket på den svenska konstscenen är mycket litet. Kännedomen om Belaruski Klimat, som även i Minsk är en mytomspunnen grupp och som mestadels arbetat vid sidan av de traditionella scenerna, är därmed minimal. Trots att det finns litet upptecknat och att det existerar stora luckor i deras historieskrivning är det ett konstnärskollektiv med en spännande historia, som räknas till en av de absolut första interdisciplinära konstgrupperna i Belarus. Och även om de verkat i marginalen lever minnet av deras happenings, utställningar och performances kvar och gruppens inflytande på det moderna konstlivet i Belarus är idag allmänt erkänd.

”När mörkret faller tar var och en av oss med en kamera och en hammare. Vi öppnar en liten lucka och kliver ut. Vi klättrar upp över ruinerna, till toppen av dem. Det är inte lätt och vi blickar ut över mossbevuxna stenar, rädda för att falla ned, sätter oss där på toppen och ser ut över omgivningen. Gradvis blir månskenet alltmer trögflytande och gult och det sluter till sist hela bilden. Då tar vi fram våra hammare och slår sönder baksidan och linserna på våra kameror för att se ut genom de hål vi gjort. Snart börjar vi gäspa och då lämnar vi platsen för att sova.”

Ovanstående är ett utdrag ur Belaruski Klimats manifest, som anslogs i samband med gruppens första utställning, i Minsk 1987. Det är ett överraskande poetiskt manifest, långt från paragrafer och tydliga ställningstaganden. Gruppen bildades 1987 av en grupp unga fotografer, konstnärer, författare, poeter och musiker. I luften fanns en allmän förhoppning om förändring. Murens fall och Sovjetunionens upplösning låg runt hörnet. Inspirationen kom från våren i Paris och filmskapare som Tarkovskij och Bertolucci men namnet Belaruski Klimat hämtades från ett helt annat håll, nämligen den Schweiziska avant-gardemetalgruppen Celtic Frost. Visserligen var de imponerade av att bandet inkluderade konsertpukor i sin musik, också Belaruski Klimat använde pukor, men det var inte musiken de lockades till. Namnet angav en särskild ton som också återfinns i manifestet. De associerade det till ett fruset klimat och det beskrev den övergripande känslan, det sociala klimatet och den kreativa atmosfären som de verkade i. Belaruski Klimat stod för en passion för dimmiga dagar och för det depressiva tillstånd och den period av depressivt allvar som många unga människor går igenom. De ville komma åt den extrema belarusiska fuktigheten, gestalta den, skapa ett territorium som upplevs som kallare, frusnare, fuktigare men samtidigt hetare, svettigare och omfattar allt som är outhärdligt. En bagatell blir något stort i ett sådant klimat. Där finns inga behagliga tillstånd.

Belaruski klimat: Aeronauterna

Belaruski Klimats scen var inte de traditionella institutionerna eller gallerierna. De arbetade tvärdisciplinärt och blandade måleri, fotografi, musik och performance, experimenterade med teaterformer som bl. a. skulle förena tillstånd som återfanns i stillbilder med plastiska former och ljud. Och redan från start byggde de upp sina utställningar som miljöer, som fotografier, skulpturer och andra konstverk placerades i. Det var en reaktion på den traditionella tvådimensionella konsten men också ett direkt resultat av att gruppens medlemmar hade olika konstnärliga inriktningar. Deras aktioner kunde ske på gatan och de sökte interaktion med förbipasserande. Staden blev deras kulisser och en byggnad för ett statligt verk kunde förvandlas till ett slott där en enorm ventilationstrumma inhyste en drake i ett närmast medeltida mysterium, gatuskådespel. De utförde också performances på mer avskilda platser och allt fotograferades. Ett exempel är deras fotoserie i ett "ökenlandskap" – "Erövringen av den belarusiska öknen". Det var en performance och happening som ägde rum i ett grustag och serien blivit ett av deras centrala verk. Eller "Aeronauterna" – ett stilrent försök att leka med 20-talets flygromantisering och sovjetiska propaganda.

Ett stelt kulturliv och begränsade politiska och ekonomiska möjligheter innebar naturligtvis ett hinder men situationen ledde in Belaruski Klimat på nya arbetsätt. Möjligheten att göra film var på många sätt obefintlig för en ung konstnär i mitten-slutet av 1980-talet. För att komma runt detta utvecklade Belaruski Klimat något de kallade "muntlig bio". Det fungerade så att filmskaparen ställde sig på en scen och berättade den film som hen tänkte sig att göra. Det var en performance där filmens scener och handling berättades i ord helt och hållet utan visuellt stöd. Istället skapades bilderna i åhörarnas huvud vilket kan skapa en ännu mer intensiv upplevelse av filmen. Den muntliga bion var ett vanligt inslag i Belaruski klimats utställningar. Eller så ägde den rum hemma hos någon av medlemmarna, eller på ett café på en annan plats som fanns tillgänglig.

Det hände dock att de blev inbjudna till traditionella gallerier och konstinstitutioner, men det slutade ofta med att utställningen stängdes i förtid. Detta oavsett om den ägde rum i Minsk, Moskva eller Berlin. De traditionella institutionerna var inte redo för den gränsöverskridande estetiken ännu.

En utställning i Moskva 1988 ledde till kontakter i Danmark och det ledde till utställningar i Köpenhamn, Berlin och Nederländerna under första halvan av 1990-talet. Därefter blev gruppen successivt allt mindre aktiv. Medlemmarna började allt mer arbeta på var sitt håll. De fortsatte att hålla kontakten, men nu i mindre skala och inte som en hel grupp. År 2012 anordnades en retrospektiv utställning på Museet för samtida konst i Minsk och det innebar att gruppen väcktes till liv igen och den utställningen följdes upp av nya utställningar 2014 och 2015. En av grundarna, Dmitri Plax, bor och verkar sedan 20 år i Stockholm och tack vare honom har Dome of Visions nu möjlighet att välkomna Belaruski Klimat till Sverige.

Av medlemmarna i Belaruski Klimat kommer Dmitri Plax, Hanna Strotsava, Iryna Suchij, Ihar Korzun, Dmitrij Strotsev, Evgenij Junov, Philippe Tschmyr, Aljaksandr Krautsou, Dmitrij Charitonovich, Pavel Golenkov (de sista fyra utgör musikdelen "Drum Ecstasy") till Stockholm och Dome of Visions. Tillsammans kommer de att skapa ett fullt program i fyra dagar.

För mer information, kontakta curator Björn Norberg,
bjorn.norberg@domeofvisions.se, tel: 0700887535.

Program:

4 oktober 18:30 Muntlig bio

En unik chans att uppleva den muntliga bion. Att göra egen film i Minsk i mitten-slutet av 1980-talet var en ouppnåelig dröm för de flesta konstnärer och filmskapare. Utrustningen var dyr och omöjlig att få tag i och möjligheterna att visa och sprida film och kringgå censuren var obefintliga. Muntlig bio var ett sätt att komma runt problemet. Den kunde framföras på ett café, en teater, i en utställning eller i ett vardagsrum. "Regissören", med cineastiska termer, berättade handlingen och scener på den film han eller hon hade i sitt huvud och den färdiga filmen fick publiken själva visualisera var och en inombords.

5 oktober 10:00-12:00 Paneldiskussion: Konstens villkor i en diktatur

Samtal om den belarusiska konsten och hur det är att verka i Belarus idag. Medverkande: Martin Ugglar från Östgruppen för demokrati och mänskliga rättigheter, Dmitri Plax, Iryna Suchij och kritikern och skribenten Hynek Pallas. Moderator: Björn Norberg.

5 oktober 18:30 Poesiuppläsning: Att dansa en dikt

Dmitrij Strotsev dansar sina dikter, Dmitri Plax läser översättningar ur Strotsevs bok "Adams tystnad" (Råmus förlag, 2015) samt egna texter ur "re citat iver" (Ersatz, 2012). Drum Ecstasy ackompanjerar.

6 oktober 18:30 och 20:30 Muntlig utställning

Ett unikt tillfälle att uppleva en "muntlig utställning". På samma sätt som det fanns begränsade möjligheter att göra film så fanns det hinder för att arrangera de utställningar som Belarski Klimat ville göra. Institutionerna var traditionella och gruppen hamnade ofta i konflikt med institutionernas ledning. Den muntliga utställningen erbjöd ett friare format samtidigt som den innebar ett gränsöverskridande sätt att arbeta, där fragment från en utställning kunde vävas samman med performance, teater och musik och där stora delar kunde improviseras fram i interaktion med publiken.

7 oktober 17:00 och 20:30 konserter med Drum Ecstasy

DRUM ECSTASY har vuxit fram ur den del av Belaruski Klimat som kallade sig "fotock-rock laboratorium". Två av de fyra medlemmarna i Drum Ecstasy, Philippe Tschmyr och Aljaksandr Krautsou, är också ursprungsmedlemmar i Belaruski Klimat.

Drum Ecstasy

DRUM ECSTASY är en musikalisk upplevelse utöver det vanliga. Med trummor och pukor som utgångspunkt och med tillägg av maskinverktyg som sågar, borrar och slipar skapar de en kraftfull ljudvägg som skakar om publiken från det första pukslaget. Lägg där till inslag av sampling, tunga basgångar, influenser från olika former av electronica, drum'n'bass, techno liksom av jazz, funk och rock.

Bandet bildades 1992 och har sedan dess framträtt vid mer än 1500 tillfällen, företräddelsevis i Ryssland, Belarus och de baltiska staterna, men även på andra platser i Europa.

Bandet har nått en internationell ryktbarhet och har spelat runtom i Europa med framträdanden som ramas in av starka ljusshowar och videoprojektioner. De har också samarbetat med andra artister och delat scen med storheter som Robert Plant, The Prodigy och Marilyn Manson. Deras musik har hörts i flera långfilmer och de har samarbetat med musiker, poeter och koreografer på ett gränsöverskridande sätt. Dessutom är de aktiva i flera projekt kring ekologi och social hållbarhet.